

שעת הכתיבה, ובזמן הגביה, לאחר שכבר נישאת, הרי היא ברשות עצמה.

רבי יהודה אומר: הכתובה הראשונה היא של אב. ובגמרא יתבאר טעמו של רבי יהודה.

אמרו לו חכמים: משהשיאה — אין לאביה רשות בה.

גמרא:

מוכיחה הגמרא מכך שנקט התנא נתגרשה ונתארמלה, ולא נקט נתגרשה וחזרה ונתגרשה, או שנתארמלה פעמיים —

משמע שטעמא דהשיאה וגרשה, השיאה ונתארמלה.⁽³⁴⁾

אבל אם נתארמלה תרי זמני — תו לא חזיא לאינסובי. שהיות והוחזקה להיות בעליה מתים, אסורה לינשא שוב. ולכן נקט התנא בלשון הזה, שעדיין מותרת לינשא, ולא נקט בלשון פורענות.

ואגב אורחיה, אגב שבא התנא להשמיענו דין כתובתה, **קא סתים לן** [סתם לנו] **תנא כרבי, דאמר: בתרי זמני** [דבר שחוזר ונשנה פעמיים] **הויא חזקה.**

שנינו במשנתנו: **רבי יהודה אומר:** הכתובה הראשונה של אב.

מאי טעמא דרבי יהודה?

רבה ורב יוסף דאמרי תרוייהו: הואיל ומשעת אירוסין שאירסה אביה לבעלה הראשון ונתחייב הבעל בכתובה, זכה בהן האב. היות והאב הוא זה שאירסה.

אבל באירוסין של שני לאחר שכבר נישאה לבעל הראשון, לא זכה האב, כי משעה שנשאת לראשון — פקעה זכותו ממנה.

מתלב רבא מהא דתניא: **רבי יהודה אומר:** הכתובה הראשונה היא של אב. ומודה רבי יהודה במאוס את כתו כשהיא קטנה, ובגרה — ואחר כך נשאת, שאין לאביה רשות בה.

ואמאי? הכא נמי לימא שתהא הכתובה שלו, הואיל ומשעת אירוסין זכה בהן האב!

אלא אי אתמר, הכי אתמר:

רבה ורב יוסף דאמרי תרוייהו שטעמו של רבי יהודה הוא, הואיל וברשותו של האב נכתבין⁽³⁵⁾ חיובי המנה ומאתיים⁽³⁶⁾ [מנה ניתנים לאלמנה, ומאתיים לבתולה] שבכתובה, שהרי כותבין את הכתובה לפני הנשואין.

קמא. או משום שלא תקנו רבנן זכיה לאב כשלא נכתבה ברשותו. עיי"ש.

36. כך ביאר רש"י את זה שנקטה הגמרא "נכתבים" — לשון רבים, על הכתובה. ולשון רבים שייך על המאה או מאתיים זוזים של הכתובה [אבל לא על הכתובה עצמה, שהרי מדובר בכתובה אחת]. עיי' בתוי"ט [ג' ו' בסוף הדיבור].

34. כתבו התוס', שזה שדייקה הגמרא מהסיפא, שנישאה וגירשה וכו', ולא מרישא דאירסה וגירשה וכו', היינו משום דסבירא ליה כמאן דאמר במס' יבמות [סד ב] שמעייין גורם, דהיינו, שתולים שמה שבעליה מתים היינו מחמת בעילתה, וזה שייך דווקא בנישאת. עיי"ש.

35. ועיי' בתוס' [ד"ה ומיגבא], שכתבו דהיינו טעמא משום שבשעת כתיבה מחלה לשעבודא